

Praklete sestre.

Mladenič posebno čudne moči je
 šel učiti se kovaškega rokodelstva k
 jako umnemu kovaškemu mojstru v
 bližno vas. Kovač ga je veselo spre-
 jel, ker bil je mladenič krepek in lepega
 obličja. Ko pak se mladenič loti kova-
 škega dela, mu kakor novincu veli
 kovač na nakovalu tolči po razbelenemu
 železu. Mladenič tolče tako, da se vse
 kadi in komej trikrat vdari po razbel^{ne}mu
 železu na nakovalu, se v zemljo vdere nako-
 valo. Mojster se rjezi na tem in novincu
 veli, se precej od njega proč povati, ker
 takega on ne more rabiti, da bi mu vse
 orovje spridel. Mladenič izdere nakovalu
 iz zemlje, se vda v svojo osovo, ter je
 pripravljen zapustiti kovača, samo če mu
 da toliko železa, da si bo palico za
 spreho napravil iz njega. Kovač mu
 to dovoli in odkaze svoje železo, iz
 kterega sme toliko vzeti za se, koli-
 kor potrebuje za svojo palico za
 spreho. Tako se pak čudi mojster,
 ko vidi, da bo mladenič skoraj vse

njegovo železo porabil za svojo
sprehajalno palico, ktera je tehtala
12 centov, ko je bila dogotovljena.
Dodelavsi svojo dvanajstcentno spre-
hajalnico, se odpravi mladenič na
odhod, zahvali se mojstru za železo
in se poslovil od njega, pak koraka urno
svojo pot s sprehajalnico. Kovač gleda
za njim in reče: „Če ta človek ni zlodaj,
je pak copernik, ker s tako lehkoto
nese dvanajstcentno palico. Hvala
Bogu, da sem se ga znebil!“

Ko je mladenič „z dvanajst-
centno palico“ vze dolgo po svetu tool
in sebi primirnega opravilstva iskal
brez uspeha, pride nekega dne v en
velik gozjd, v katerem dobi moža,
ki je „hraste vil.“ Ko pride do
njega, ga ogovori: „Kaj delaš?“

Odgovori mu: „Za kratek čas vijem
hraste.“ — „Ti je li to lahko delo?“ —

„Kaj pak, da.“ — „Torej si ti moj mož,
jaz sem tudi močan, pojdiva skupaj po
svetu.“ Hrastarja je bila ta po-
nudba všeč, in šla sta dalje.

Čkmalo potem prideta na neko planja-
vo, in zagledata moža, ki „se je z

2.

mlinski kamnom žogal, to je: mlinski kamen je za kratek čas igraje kviško ljučal. Ko do njega prideta, ga pozdravita in po vprašata, če bi hotel z njima iti po sveta, ker potem bi bili pravi trije korenjaki skupaj, da bi jim ga ne bilo nikjer para. Mlinar je bil s tem vabilom brž zadovoljin, ko sta mu kovač in hrastar povedala, kaj onadva za moreta. Na to so dogovorili, da morajo enega glavarja ali pevaka si postaviti, kteremu bodo vsi pokorni. Kdo bode glavac, naj se s tem določi, kdo bo najviše zagnal mlinski kamen, in je tedej najmočnejši izmed vas. — Najprvo zajene mlinar kviško mlinski kamen, in ni ga bilo četert ure nazaj. Potem ga zajene hrastar, in ni ga bilo pol ure nazaj. Na to ga še kovač vrže kviško in pol-drugo uro ga ni bilo nazaj; zato je bil tedej kovač postavljen za glavarja ali gospodarja. Potem so šli vsi trije skupaj dalje po sveta.

Secega dne pridejo na večer do enega gradu na samoci. Kovač reče: „Pojdimo v ta grad, in če bo moč, polastimo se ga. Ker so okoli njega sami gozdje, bode nam prilično bivališče za lov.“ Vsi so bili z njim ene misli, in šli so v grad, kjer pa k niso žive duše najeli notri. Vendar je bilo vse za

stanovanje pripravljeno; grajske vrata in
vrata po sobah niso bile zaklenjene. Pregle,
dali so vse sobe v gradu in so se ustanovili
v njem. Drugi dan so se zjutraj dogovorili,
da bosta dva šla vsaki dan na lov, eden
bode pak doma kuhal, in kadar bode kosilo
o poldne skuhano, mora verh gradu poka,
zati belo banoero (zastavo). Prvi dan
odločijo mlinarja za kuharja, hrastar in
kovač pak sta šla na lov. Mlinar zakuri
peč in pristavi k ognju suho svinsko meso,
ktero je bil dobil v grajskem dimniku. Komej
začne meso vreti, kar pride iz pod ognišča
nek starček, ki mlinarja prosi mesa, rekši:
„Malo meska!“ Mlinar ga zavrne, da
nima zanj nič mesa, a starček noče odjenja,
ti s svojo prošnjo in ga tako dolgo nadleguje,
dokler mu kuhar ne da iz lonca kos mesa,
kterega pak starček spusti na tla, ter
poprosi mlinarja, naj bi mu ga pobral.
Ta se sproega brani, a naposled se
vendar vda neprenehljivoem prošnjam
starčeka in se priklone na tla, da
bi meso pobral; v tem hipu pak skoči
nanj starček in tako nevsmljeno udriha
pod njem, da malo živega pusti pod ogni,
ščem ležati. Starček je pak polil potem
oginj in pobil piskre, ter se nazaj vma,
knil v svojo ljuknjo pod ogniščem.

3.
Doldne je vže davno na nebu in
lovca sta se ozirala proti gradu, a ni
ga bilo videti nobenega znamenja.

Zvečer pak, ko je vže solnce zahajalo, se
lovca trudna in lačna vrmeta domu.

Pridši v grad, se brž podasta ku ognišču,
pak kako se zarzameta, ko najdeta mlinarja
vsega otolčenega ležati pod ogniščem, piskre
pobite in ogenj vgasnen. Pomagata mu na noge,
ga spravita v posteljo, mu pripravita okrepče,
valnih zdravil in gresta skuhati večerjo. Pri
večerji si je mlinar vže toliko opomogel, da
je svojima tovarišema povedal vso dogodbo tega
dne s starčekom iz-pod ognišča. Tovariša ga
na to zaničujeta in se mu posmehujeta, da je
tako za-mič, da se pusti slabemu starčku pre-
tepati. — Dogovorijo se potem, da bode drugi
dan hrastar kuhar, mlinar in kovač pak
pojdetta na lov; in da more, kadar skuha,
pokazati zastavo verh gradu. — Ko drugi
dan zakuri hrastar peč, k ognju pristavi
meso in začne meso vreti, pride iz-pod ogni-
šča zopet tisti starček, ki je pred ta dan
otolkel mlinarja in prosi mesa. Hrastar
ga zavrne, da nima zanj nič mesa,
a starček ne odjenja prositi, dokler ne
dobi kos mesa, ki ga pak spusti na
tla; ter poprosi kuharja, naj bi mu ga

ga hrastar in kovač izolekla ven. — Potem gre hrastar v votlino, a tudi on je dal kmalo tisto znamenje in izolekli so ga.

Na to gre pak kovač v votlino in gre dalječ navzdol v grozno temno globočino, dokler ne pride do necih železnih vrat, ki mu pot zaprejo. Trka in trka, a nihče se ne oglasi. Potem začne klicati: "Starček odpri, če ne ti bom zorobil vrata in potem se tebe!" Starček se ga je bal in mu je vrata odprl. Ko so se vrata odprla, se je kovaču zaznal novi dan in pokazal novi svet. V daljavi tega novega sveta zagleda velik bakreni (kufrast) grad, proti kateremu se brez daljinega pomislika napoti. — Ko v ta grad pride, ga prijazno sprejme lepa gospa, ki mu pravi: "O, nesrečni človek, kako si ti semkej prišel! Beži urno od-tod, ker to je zakleti grad in moj moz je lintvern, ki ima tri glave, brž ko te bo zagledal, te bo požrl!" Kovač ji na to odgovori: "Ne grem od tod, dokler te, mila gospa, ne rešim!" Gospa mu reče: "O, dragi mladenič, to je nemogoče! Vendar, če si tako pogumen, da za me zastaviš svoje življenje, te bom skrila v bližno sobo, kjer boš čakal lintverna." Kovač je bil zadovoljin s tem, in skrila ga je zakleta

3.
gospa v stransko sobo, kjer je čakal lintverna.
— Ko lintvern domu pride, brž zarjavi:
„Tukaj je človek, ker po krstu smrdi; brž
mi ga pokaži!“ Žena taji, da ga ni več,
ampak, da je le memogredoči popotnik tukaj
bil, ki pak je naprej šel. Ker pak lintvern
le išče in voha po vseh kotih, pak nič ne
najde, se nazadnje ženi dá potolažiti ter
se ji vrže v naročje. Ko ga žena nena-
vratno ljubeznjivo objemlje, je pozabil na
vse okoli sebe, ter je ljubezni pijan po-
stal nenavadno razmišljen in krotak. Tak hip
je porabil kovač, je planil iz svojega skri-
tja, je mahnil s svojo železno palico ter je
osupnjene mu komej vstavšemu lintvernu s
prvem vdarcem odbil eno glavo, z drugim
drugo in s tretjim pak tretjo glavo. Tako je
srečno končal lintverna in rešil gospo,
ktera se mu je prisrčno zahvalila za to
junaško delo, ter mu je povedala, da je
bila ona, in z njo vred se dve njene mlajši
sestre, na kraljevem dvoru rojena, a ona
in une dve kraljicini vse so bile zaklete
od hudobnega copernika in lintvernam s
sužnost izročene. Povedala mu je tudi,
da ima vsaka kraljicina svojega lintverna
in svoj grad, ki je le nekatere ure od
tod oddaljen. Kovač je na to svoje dogo-
be pravil rešeni kraljicini, in ji razodel

misel, da hoče najprej njo izoleči dati, potem
pak se njeni sestri rešiti. Zdej mu reče kra-
ljičina: „Hvala Bogu in tebi, da sem
rešena, a žal mi je tako bogastvo zapustiti
tukaj, kteremu se težko dobi par na svetu.
Dregni, dregni v ta vogal, da vsaj nekoliko
za spomin odneseva na svet!“ Kovac
dregne s svojo palico in vsa bakrena
grajščina se zvali skapej ter postane
bakreno jabelko. „Hvala Bogu!“ — za-
ključe osrečena kraljičina — „svoj
boba pak lahko vse bogastvo seboj
vzela, ker kadar bo najina voľa,
se bo na svetu iz tega jabelka zopet
napravila taka grajščina, kakor je bila
tukaj!“ — Potem je vzela kraljičina jabelko
seboj, kovač jo je na vrv privezal, ter je
močno pocukal, da sta jo potegnila nje,
gova tovarša na zemljo. Na zemljo jo po-
tegnivši sta se začela hrastar in mlinar
prepirati, čigava, da bode ženska, ker jako
se je obema dopadla.

Kovač je šel potem dalje po nezna,
nem svetu in kmalo je zagledal bliščeco
srebrno grajščino v daljavi. Ko pride
v grao, ga kraljičina prijazno sprejme
in pravi: „O, kako se mi smiliš, nesrečni
človek, da si ti semkej prišel! Beži brž
od tod, ker tukaj je zakleti kraj in moj
moz je lintvern, ki ima šest glav;

brž ko te bo zagledal te bo požrl!"
Kovač ji na to odgovori, da ne gre
popred od tod, do kjer nje ne reši.
Kraljičina mu na to reče: "O preljubi
mladenič, to je nemogoče! Vendar, če si
tako pogumen, da za me zastaviš svoje
živenje, te bom skrila v bližno sobo, kjer
boš čakal lintera. Kovač je bil
s tem zadovoljin in skrila ga je
zakleta kraljičina v stransko sobo,
kjer je čakal lintera. Ko linter
domu pride brž zavpije: "Tekej je
človek, ker po krstu smrdi. Brž mi
ga izroči!" Žena taji, da ga ni več,
ampak, da je le nemogredoči popotnik
tukaj bil, kateri je pak naprej šel.
Ker pak linter le išče in voha po
vseh kotih ter nič ne najde, se na
postelji ženi da potolažiti in se ji
vrže v naročje. Ko ga kraljičina
nenavadno ljubezno objemlje, je poza
bil na vse okoli sebe ter je postal raz
mišljen in krotak. Ta hip je porabil ko
vač, plane iz svojega skritja, mahne
s svojo železno palico, pak komej vsta
senu linteru odbije dve glave s prv
dve z družem in dve s tretjem udar
cem. Tako je srečno odusil lintera

in rešil kraljičino, ktera se mu je lepo
zahvalila za to hrabro djanje. Kovač ji
je na to svoje dogodbe pravil, in ona
mu potem reče: „Hvala Bogu in tebi,
da sem rešena, a žal mi je tako boga,
stvo zapustiti tukej, kteremu ga ni
para na svetu. Dregni, dregni v ta
vogal, da vsaj nekoliko za spomin odne,
seva na svet!“ Kovač dregne s svojo
palico in ves srebeni grad se zvali skupaj
v prelepo srebrno jabelko. Osrečena kra,
ljčina pak od veselja zaključice: „Hvala
Bogu! zdej bova pak lahko vse bogastvo
seboj vzela, ker kadar me bo volja, se
bo na svetu iz tega jabelka zopet na
pravila taka grajščina, kakor je bila tukaj.“
Potem je vzela kraljičina jabelko seboj, kovač
jo je na vro privezal in je močno pocukal,
da sta jo potegnila njegova tovarša, na zemljo.
— Na zemljo jo potegniva sta se začela krastar
in mlinar zopet prepirati, čigava, da bove
ženska, ker ta je bila še lepša kakor prva.
Kovač je šel potem dalje po nezna,
nem svetu in kmalo je zagledal svetlo
zlato grajščino v daljavi. — Ko pride v
grad, ga kraljičina lepo sprejme in mu
reče: „O, kako se mi smiliš, da si tako
nesrečen, da si semkej prišel. Beži, ker
ta grad je zaklet in moj mož je lintvera,

Ki ima devet glav in ropoče, da se devet dni deleč slisi; brž ko te bo zagledal, te bo požrl!" Kovač ji na to odgovori, da ne gre popred od. too, dokler nje ne reši. Kraljičina mu na to reče: "O, premili prijatelj, to ni mogoče! Vendar, če imaš pogum za me zastaviti svoje življenje, te bom skrila v bližno sobo, kjer boš čakal lintverna." Kovač je bil s tem zadovoljin, in skrila ga je kraljičina v stransko sobo, kjer je čakal lintverna. Ko lintvern domu pride, brž zakriči: "Tukej je človek, ker po krstu smrdi! Brž mi ga pokaži!" Žena taji, da ga ni več, ampak da je le nemogočiči popotnik tukej bil, ki je pak naprej šel. Ker pak lintvern le išče in voha po vseh kotih ter nič ne najde, se naposted da ženi potolažiti in pregovoriti, pak se ji vsje v naročje. Ko ga kraljičina nenavadno ljubeznivo objemlje je pozabil na vse okoli sebe ter je postal razmišljen in krotak. Ta hip porabi kovač, plane iz svojega skritja, mahne s svojo železno palico, pak komej vstao, semu lintvernu odbije tri glave s prvim udarcem, tri z drugim in tri pak s tretjim udarcem. Tako je srečno umoril lintverna in rešil kraljičino, ktera se mu je jako lepo zahvalila

za toliko pogumno tjanje. Kovač
ji je na to svoje dogodbe pra-
vil, in ona mu potem reče:

„Hvala Bogu in tebi, da sem
vendar enkrat resena, a žal mi
je tako bogastvo zapustiti tukaj,
ktero ga nima para nikoli nikjer,
celo vsa bogastva na svetu so
proti temu le senca. Dregni,
dregni v ta vogal, da vsaj
nekoliko za spomin odneseva
na svet!“

Kovač dregne s svojo
palico in ves zlati grad se
zvali skupaj v prelepo zlato
jabelko. Osvetljena kraljčina pak
z velikem veseljem zakliče:

„Hvala Bogu! zdej bova pak
lahko vse bogastvo seboj vzela
ker kadar me bo volja, se bo
na svetu iz tega jabelka
spet naredila taka zlata graj-
ščina, kakor je bila tukaj!“

Potem je vzela kraljčina jabelko
seboj, kovač jo je na vrvo pri-
vezal in je močno pocukal,

da sta jo potegnila njegova
tovarisa na zemljo. Na zemljo
jo potegnivši sta se začela pra-
star in mlinar zopet prepirati;
čigava boče ženska, ker ta je
bila najboljša iz-med vseh.

Hovac je potem ne-zaupa-
joč, da bi ga gotovo gori poteg-
nila njegova tovarisa, najprej svojo
palico privezal na vrv in po-
cukal, da bi jo izvlekla.

Hrastar in mlinar sta en čas
vlekla, a prečno bi bila imela
blizo verha privleči, sta spustila
nagloma nazaj in palica se
je globoko zapicila v zemljo.

Hovac je potem palico komej
izdrl iz zemlje in je hvalil Boga,
da mu je dal to misel, poskusiti
zvestobo svojih tovarisov, ter se je
pred smrtno nevarnostjo obvaroval.

Komej pak so se mu veseli in
hvaležni občutki polegli v srcu,
ga vže nagloma presine strašilna
misel, kaj bo z njim na tem nezna-
nem svetu. Ves žalosten in zamišljen

gre dalje, in zapazi čedo belih ovac,
ktere so se pasle po travniku.

Prešli se te mile živalice in gre
k čedi. Tamkej zagleda v zraku
nad ovcami velicega črnega
orla, kateri je letal sem ter tje.

Hovac je strmel nad to pri-
kaznijo, in nekako lahko mu
je bilo pri srcu. Kar nena,
druga se oglasi orel nad njim,

rekoč: Mladenič, glej, pri enem
storu je zatlaka (bradlja), z njo
posekaj glave tem ovcam in rešen
boš! Hovac je slusal ta glas, dati,
ravno mu je bilo jako težavno
to milo živalico poklati. Ko je
zgrabil prvo in ji na porobku
odsekal glavo, je vže druga sama
tje prišla, ter je vdarcu pomolila
glavo; in tako so vse ena za drugo
storile, dokler ni umrtil vseh.

Ko so bile vže vse poklane, mu
reče orel: V spodnji votlini
porobka je skrit velik žakelj,
vzemi ga ven in ovce na funtne

koščike izsekaj, pak v žakelj potlači,
potem deni žakelj na ramo in vsejse
na me. Letel bom s teboj na pravi
svet na zemljo, le kadar bom
mahnil z glavo in odprl kljun,
mi vrzi funt mesa, da ga požrem!¹⁴
Kovac stori tako, se vsece na orla
in mu mece funtne kose mesa vsak
hip v kljun; orel pak je letel z
njim nakvisko. Ko sta vže blizo
zemlje in vrha votline bila, je
zmanjkalo mesa. Krovkar reče
kovacu: „Vrzi mi mesa, če ne,
boveda sta nazaj in nihče naju ne
bo več vidil!“ Kovac v tej za-
dregi ni vedil kaj početi, od-
seka kos za kosom svojih nog
in jih mece orlu. Ko si je vže
do kolen izsekal noge, sta prišla
na zemljo. Orel je potem noge iz-
bljuval in jih kovacu dal,
ktere so se ga precej prijeli
in so bile zdrave. Orel je na
to se povedal, da so orce bile
zaklete duše, ktere so z njima
orec rešene; potem se je zróbil

v prah, iz kterega je bil golobec
zletel v nebo.

Kovač je šel potem po
svetu iskati svojih tovaršev
in rešenih kraljičin. Najde
jih na neki samoci, ko sta se
se zmirej hrastar in mlinar
prepirala za najmlajšo kraljičino.
Ko k njim pride, se ga hrastar
in mlinar kot iz groba vstaveja
jako vstrašita. Kraljičine pak
se ga ovesele. Brž umiri hra-
starja in mlinarja, ki sta ga
potem kleče za odpuščenje prosila
zarad doprinesenega hudodelstva in
Kovač njima je odpustil. Potem
so šli na kraljevi dvor, kjer so
kraljičine razglasile kovača
za svojega rešenika, in se je
z njim zaročila najmlajša
kraljičina. Imela sta zlati
grad in vsega v obilnosti, ter
sta prav veselo in zadovoljno
v lepi zakonski ljubezni skupaj

živela, pak sta od vseh spošto-
vana in ljubljena večakala visoko
starost.

One dve starejši kraljicini
ste se zaročile z družemi veljaki
v deželi, ker za take kot sta
bila hrastar in mlinar nisti
marale, in to je bila za nju dosti
velika kazen in pokora.

